

**UCHWAŁA NR XXX.210.2022
RADY GMINY STARE JUCHY**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stare Juchy na lata 2022 –
2024.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.), Rada Gminy Stare Juchy uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stare Juchy na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Juchy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy
Stare Juchy

Robert Andrzej Kozłowski

Załącznik do Uchwały
Nr XXX.210.2022
Rady Gminy Stare Juchy
z dnia 30 marca 2022r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE
STARE JUCHY
NA LATA 2022-2024

WPROWADZENIE

Niniejszy Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny, który był realizowanych w gminie Stare Juchy w latach 2012-2014, 2016-2018 oraz 2019-2021. Jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Juchy na lata 2018-2022.

Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin, które określić można, jako zaspokojenie potrzeb biologicznych, społecznych, psychicznych, emocjonalnych oraz poczucia więzi i przynależności. Rodzina, jako najważniejsze środowisko wychowawcze ma decydujący wpływ na przyszły kształt i strukturę osobowości dziecka. Każdy rodzaj zaburzeń w zakresie funkcjonowania rodziny ma swoje reperkusje w zachowaniu dziecka oraz w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Działania ukierunkowane na rodzinę wymagają wielopłaszczyznowego rozwiązania sytuacji i podjęcia zintegrowanych działań instytucji, które zostały powołane do pracy z rodziną i jej wspierania. Realizacja programu odbywać się będzie za zgodą rodziny przy jej aktywnym udziale. W procesie zmian zostaną wykorzystane zasoby własne rodziny oraz źródła wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego opieka jest instytucją prawno-rodzinną. Rodzice dziecka wykonując władzę rodzicielską ponoszą wspólną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka oraz za najlepsze zabezpieczenie jego interesów. Państwo i inne podmioty pełnią wyłącznie funkcje wspierające. Mogą również pełnić funkcje zastępcze, ale tylko wówczas gdy **dziecko** nie znajduje się z różnych względów pod bezpośrednią pieczę rodziców lub gdy piecza ta jest sprawowana przez rodziców w sposób krzywdzący dziecko. Nadrzędną zasadą rozstrzygającą o sposobie i kierunku sprawowania opieki jest "dobro dziecka".

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz zwiększa aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na nabycie nowych umiejętności. W razie trudności rodzinę należy wspomóc poprzez wskazanie kierunku do wykorzystania własnych zasobów i możliwości.

WSPIERANIE RODZINY W JEJ PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU.

Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na Gminę obowiązek opracowania programu wspierającego rodziny przeżywające trudności związane z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Praca z rodziną obejmuje działania profilaktyczne pracownika socjalnego, asystenta rodziny oraz podmioty powołane do wspierania rodziny. Ważną rolę w procesie wspierania rodziny odgrywa asystent rodziny, którego zadaniem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od

rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania sytuacji kryzysowej rodziny. Zadaniem asystenta jest wzbudzenie w podopiecznych wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych za niemożliwe.

Przy wykonywaniu swoich obowiązków asystent współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami i osobami specjalizującymi się w pracy na rzecz dziecka i rodziny.

Celem działań profilaktycznych jest zapobieganie negatywnym zjawiskom, zarówno tym, które mogą zaistnieć, jak i tym, które już istnieją. Istotne znaczenie mają działania profilaktyczne skierowane do rodzin wymagających wsparcia ze strony osób i instytucji powołanych do tego zadania.

Trwale zmiany w funkcjonowaniu rodzin mogą zaistnieć, gdy zostaną stworzone warunki do wyeliminowania negatywnych czynników zakłócających jej rozwój, a pozytywne nawyki zostaną utrwalone. Kluczowym słowem jest jednak „współpraca” rodziny z asystentem, bez której działania asystenta nie przyniosą oczekiwanych rezultatów. Szansą na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku jest wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału poprzez zdobycie nowych umiejętności w funkcjonowaniu rodziny.

CELE I ZADANIA PROGRAMU.

Cel główny programu:

Wspieranie rodzin wykazujących trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawa standardu życia rodzin.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych prowadzące do osiągnięcia samodzielności, niezależności i odpowiedzialności jej członków.
2. Przeciwdziałanie patologiom prowadzącym do bezradności społecznej, a w efekcie do wykluczenia społecznego.
3. Wyrównywanie braków zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych i materialnych rodzin, w tym dzieci i młodzieży.
4. Promowanie zdrowego stylu życia.
5. Ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz rodziny.

Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych prowadzące do osiągnięcia samodzielności, niezależności i odpowiedzialności jej członków.

Zadania:

1. Diagnoza i monitoring rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych instytucji będących w kontakcie z rodziną.

2. Organizacja programów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
3. Wspieranie rodzin, w których występuje problem alkoholowy poprzez zapewnienie dostępności do pomocy terapeutycznej.
4. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w ramach działań zespołu interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie patologiom prowadzącym do bezradności społecznej, a w efekcie do wykluczenia społecznego.

Zadania:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży nt. nikotyny, alkoholu, narkotyków oraz różnych form przemocy (spektakle teatralne, widowiska, koncerty, ulotki, plakaty).
2. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodziny lub mieszkającymi z osobami starszymi (np. włączenie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na problemy osób starszych i ludzi niepełnosprawnych oraz zagrożenia cywilizacyjne i zachowania prowadzące do utraty bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego i socjalnego).
3. Wspieranie idei wolontariatu w celu uwrażliwienia młodzieży na potrzeby innych ludzi.

Wyrównywanie braków zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin, w tym dzieci i młodzieży

Zadania:

1. Umożliwienie dzieciom i młodzieży uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego (świetlice szkolne, wiejskie, socjoterapeutyczne).
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkole.
3. Pomoc finansowa na zakup odzieży, podręczników i przyborów szkolnych,
4. Umożliwienie dzieciom i młodzieży wypoczynku zimowego i letniego, dofinansowanie kolonii i obozów połączonych z programem profilaktycznym.

Promowanie zdrowego stylu życia.

Zadania:

1. Promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniami kierowanych do dzieci i młodzieży.
2. Organizowanie i wspieranie programów profilaktycznych i prozdrowotnych w gminie dotyczących np. wady postawy, wzroku i prawidłowego żywienia.

3. Realizacja ochrony zdrowia z zakresu zdrowia publicznego (higiena, szczepienia ochronne itp.).
4. Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
5. Wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
6. Realizacja programów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałaniu uzależnieniom i biernym formom spędzania wolnego czasu.
7. W okresie wolnym od nauki zagospodarowanie czasu dzieciom i młodzieży.

Współpraca podmiotów działających na rzecz rodziny.

Zadania:

1. Koordynacja działań i wymiana informacji pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Starych Juchach, a instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów dziecka i rodzin w Gminie Stare Juchy i powiecie ełckim w celu wypracowania właściwej ścieżki wsparcia.
2. Wspieranie działalności rodzin zastępczych w gminie.

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU.

Do realizacji poszczególnych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego.

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z wychowaniem.

Działania profilaktyczne winny być skierowane przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci, a jednocześnie niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, a także zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba podejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi

dysfunkcjami. Działania asystenta polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę.

ADRESACI PROGRAMU.

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Stare Juchy. Adresatami są dzieci i rodziny z terenów gminy przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, bezradność oraz liczne dysfunkcje, czy zachowania patologiczne w rodzinie przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

SPODZIEWANE REZULTATY.

1. Poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami poprzez zrealizowanie celów szczegółowych.
2. Podniesienie, jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w Program.
3. Gromadzenie danych na temat działań podejmowanych na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną.
4. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.
5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.
6. Zmiana postaw społecznych.
7. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych.
8. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.

W realizacji działań stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonywanie założonych celów i zadań. Szczególne znaczenie mają tu źródła finansowania, które pozwolą na zaangażowanie środków pochodzących m.in. z: budżetu gminy oraz innych funduszy, programów i źródeł.

MONITOROWANIE PROGRAMU.

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Pozyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu.

Monitorowanie Programu Wspierania Rodziny w gminie Stare Juchy odbywać się będzie na podstawie sprawozdawczości sporządzanej w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, przedkładanym Radzie Gminy w terminie do 31 marca każdego roku. Dodatkowo sporządzane będą również sprawozdania rzeczowo- finansowe z zakresu wspierania rodziny, które przekazane zostaną wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.